
Suicidal prosess og suicidale motiver

ARTIKKEL

MEHLUM L

Selv mord i lys av Vincent van Goghs kunst, livsløp og sykehistorie

Sammendrag

Til tross for at et selvmord ofte virker sjokkartet og sterkt uventet på omgivelsene, har de fleste selvmord dypererøtter enn vi vanligvis regner med. Hvordan dette arter seg, kan illustreres ved hjelp av historien til en velkjent kunstmaler; Vincent van Gogh. Hans etterlatte brev og biografiske data og de mange maleriene gir et rikt grunnlagsmateriale.

Selv mordsprosessen i van Goghs tilfelle startet trolig allerede i hans traumatiske barndomsår. Vanskene i forhold til foreldrene forplantet seg i nesten alle de senere nære relasjoner i hans liv. Han var preget av en ustabilitet, intensitet og sårbarhet for skuffelser som vi i dag ofte forbinder med såkalt borderline personlighetstrekk. Dette gav seg utslag også i en årelang kronisk suicidalitet. De siste årene av hans liv var sterkt preget av dette, og etter en serie med kriser og selvmordsforsøk endte han opp i det gjennomførte selvmord i 1890.

Som drivende for hans selvmordshandlinger kan vi legge merke til særlig tre motiver. Det første handler om uutholdelig smerte i forbindelse med tap og reaktivering av tidlige tapsopplevelser. Det andre dreier seg om innadvendt morderisk raseri med opphav i personkonflikter. Og det tredje handler om utløsning av krefter, energi og emosjoner som må få utløp.

Publisert: 30. mars 1996. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.